

saa maatte blive overvejet af de Myndigheder, altsaa særlig Kommunalbestyrelserne og Forældrene, der faar med Sagen at gøre.

Med Hensyn til Enkelthederne i Lovforslaget skal jeg omtale nogle, som jeg synes vanskeligt lader sig gennemføre, som de staar i Lovforelaget. De første 5 Paragraffer er ikke i væsentlig Henseende forskellige fra, hvad der i Ministeriets Cirkulære af 10. Oktober 1917 er anordnet med Hensyn til Oprettelse af saadanne Skoler, bortset fra Bestemmelsen i § 1 om Paalæget til Kommunalbestyrelsen og Spørgsmaalets endelige Afgørelse ved en kommunal Afstemning. Denne Bestemmelse synes jeg i og for sig er god, men det kan maaske trænge til en nøjere Overvejelse, om man ikke skulde vente nogen Tid, inden man vedtager den. Jeg tvivler imidlertid ingenlunde om, at man maa komme der henimod, navnlig til en Bestemmelse, der, som denne efter min Mening gør, helt og holdent lægger Afgørelsen i Befolkningens Haand. Der er i denne Paragraf givet Kommunalbestyrelserne et Paalæg, som de, hvis de ikke ønsker at modtage det, kan indanke for en Folkeafstemning i vedkommende Kommune, saa at det bliver den vedkommende Kommunes Befolkning, som kommer til at afgøre, hvorvidt en saadan Skole skal oprettes eller ikke. Paragraffen anordner altsaa ikke en obligatorisk Ungdomsskole, hverken for den enkelte Kommune eller for det hele Land, men den lader hver enkelt Kommunes Befolkning afgøre, hvorvidt den maatte ønske en saadan Ungdomsskole eller ej. Paragraffen har efter min Mening det Frihedspræg, som maa til for at give en god Overgang fra den Tilstand, vi nu har.

Jeg sagde, at jeg turde ikke afgøre, om man ikke kunde behøve at overveje lidt nøjere, om man ikke skulde fortsætte endnu et Aarstid eller to med den nuværende Tilstand paa det her behandlede Omraade, og det gjorde jeg, fordi jeg har det Indtryk, at de vanskelige Forhold, hvorunder vi lever, hvor saa meget andet har optaget Folks Interesser, og hvor der har været saa mange Abnormiteter paa Grund af Krigen, har bevirket, at Folks Opmærksomhed ikke er rettet mod denne Sag. Fremgang i denne Henseende har der dog været, og jeg kunde have Lyst til, da det ærede Medlem, som var Ordfører (K. M. Klausen), efterlyste dette, at give nogle Oplysninger om, hvordan Sagen hidtil har udviklet sig. Den ærede Ordfører sagde, at den Bevil-

ling, der var givet, hidtil ikke var blevet overskredet. Dette er ikke helt rigtigt. Først var Bevillingen paa 15,000 Kr., og den blev ikke forhøjet før i 1917—18, da den blev forøget til 25,000 Kr., men i Aaret 1915—16 blev Bevillingen overskredet med 4,404 Kr. 91 Øre og i Regnskabsaaret 1916—17 med 7,118 Kr. 39 Øre. I indeværende Regnskabsaar, 1917—18, er der, saa vidt vi i Ministeriet kan se, neppe Tvivl om, at der vil blive en endog meget betydelig Overskridelse. Antallet af Skoler har hidtil været følgende: I Finansaaret 1914—15, det første Aar, hvor vi havde den nye Ordning, var der 27 Skoler, der fik Tilskud, desuden var der 4, som havde faaet en Undervisningsplan stadfæstet, men som blev opgivet af Mangel paa Tilslutning. Det næste Aar, 1915—16, fortsatte 19 af de 27 Skoler, 8 Kommuner kunde altsaa ikke fortsætte, men foruden de 19 gamle Skoler kom der 41 nye til, saa at der altsaa i det Finansaar var 60 Skoler. I Finansaaret 1916—17 fortsatte 52 af disse 60 Skoler, der var altsaa atter 8 Kommuner, som ikke kunde fortsætte, og der kom endvidere 31 nye til, saa der i alt blev 83 Skoler. I indeværende Finansaar, 1917—18, er der anmeldt 42 nye Skoler. Hvor mange af de gamle Skoler der har fortsat, vil jeg ikke kunne oplyse, da det tidt er Tilfældet, at vi først faar Meddelelse om de bestaaende Skoler, naar de hen imod April Maaned eller der omkring begærer Tilskud. Man vil altsaa se, at i 1914—15 var der 31 Skoler, i 1915—16 kom der 41 nye til, i 1916—17 kom der 31 til, i 1917—18 kom der 42 nye til. Forsøget med Ungdomsskoler er altsaa gjort af 145 Skoler. I 1915—16 faldt 8 fra og i 1916—17 atter 8.

Det er rigtigt, som den ærede Ordfører sagde, at dette er et spredt og tilfældigt Resultat, og at der er en vis Kravlen frem i dette, saa at man maa sige til sig selv: Skal det blive saadan ved, gaar der baade Paaske og Jul og det næste Aar med, og det synes ikke at blive til noget. Jeg er derfor enig med den ærede Ordfører i, at vi rimeligvis ikke i Længden naar frem ad denne Vej, og at vi her maa til at gøre et eller andet, for vi kan ikke lade denne betydelige Sag ligge. Jeg tror, vi maa gaa den Vej, som her er foreslaaet af de ærede Forslagsstillere. Jeg er imidlertid ikke klar over, om man ikke, da det tilfældige Præg, som denne Sag har faaet, muligvis er stærkt paavirket af Krigen, skulde forsøge et Aar eller to endnu med den gamle Ordning. Der